

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/19/2023
Identifikačné číslo spisu:	7117218880
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7117218880.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne: Venas Group, a.s., Skladná 6, Streda nad Bodrogom, IČO: 46 972 919, zastúpenej JUDr. Slavomírom Kučmášom, advokátom, Michalovce, Plynárenská 1, IČO: 35 557 192, proti žalovanej 1/ Východoslovenská distribučná, a.s., Mlynská 31, Košice, IČO: 36 599 361 a žalovanej 2/ Východoslovenská energetika a.s., Mlynská 31, Košice, IČO: 44 483 767, zastúpených KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s.r.o., Apollo Business Center II, blok A, Prievozská 4, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 51 003 848, o zaplatenie 602 042,33 eura s príslušenstvom voči žalovanej 1/ a o zaplatenie 62 629,71 eura s príslušenstvom voči žalovanej 2/, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 26Cb/68/2017, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. augusta 2022 č. k. 3Cob/55/2021-588 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 25. augusta 2022 3Cob/56/2021-585, takto

rozhodol:

Najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 25. augusta 2022 č. k. 3Cob/55/2021-588, uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 25. augusta 2022 č. k. 3Cob/56/2021-585 a uznesenie Okresného súdu Košice I z 8. novembra 2022 č. k. 26Cb/68/2017-765 v celom rozsahu z r u š u j e a vec v r a c i a na ďalšie konanie Krajskému súdu v Košiciach.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. septembra 2020 č. k. 26Cb/68/2017-459 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) prvým výrokom zaviazal žalovanú 1/ zaplatiť žalobkyni 602 042,33 eur s úrokmi z omeškania, druhým výrokom zas zaviazal žalovanú 2/ zaplatiť žalobkyni 62 629,71 eur s úrokmi z omeškania a tretím a štvrtým výrokom priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to samostatne voči žalovanej 1/ a žalovanej 2/. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobkyňa sa voči žalovanej 1/ domáhala zaplatenia

žalovanej sumy titulom práva na podporu podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom

od 1. januára 2014 (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“) vo forme doplatku podľa § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. (ďalej aj ako „právo na doplatok“), a to pre kalendárny rok 2015, a voči žalovanej 2/ žalovanej sumy titulom práva na podporu podľa § 4 ods. 1

písm. b) zákona č. 309/2009 Z. z. vo forme odberu elektriny podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 309/2009 Z. z. (ďalej aj ako „právo na odber elektriny“), a to pre kalendárny rok 2015, resp. jeho jednotlivé mesiace. Za kľúčovú otázku súd prvej inštancie považoval posúdenie,

či sa na uplatňovaný peňažný nárok aplikuje sankčný mechanizmus zakotvený v § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z., v zmysle ktorého si výrobca elektriny s právom na podporu nemôže na elektrinu vyrobenú v zariadení na výrobu elektriny uplatniť právo na doplatok a právo

na odber elektriny na nasledujúci kalendárny rok, ak nespĺnil povinnosti podľa § 4 ods. 2

písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., teda povinnosť oznámiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3

ods. 1 písm. b) a c), vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy

k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok. Špecifikom prípadu bolo, že zariadenie na výrobu elektriny bolo uvedené do prevádzky v roku 2009 a na základe zmluvy o predaji časti podniku uzavretej 2. apríla 2014 s ich dovtedajším prevádzkovateľom ho nadobudla žalobkyňa, pričom v danej časti nadobudla zmluva účinnosť až 2. septembra 2014, kedy žalobkyňa zároveň získala povolenie na podnikanie v elektroenergetike, s ktorým sa podľa názoru súdu prvej inštancie spája získanie postavenia výrobcu elektriny, pričom mal za to, postavenie výrobcu žalobkyňa nemohla získať predmetnou zmluvou. Uviedol, že nebolo sporné, že právny predchodca žalobkyne a ani žalobkyňa si v roku 2014 nespĺnili povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona

č. 309/2009 Z. z. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa je právnym nástupcom dovtedajšieho prevádzkovateľa zariadenia vo všetkých právach a povinnostiach týkajúcich

sa výroby elektrickej energie zariadeniami na výrobu elektrickej energie nadobudnutými

na základe zmluvy o predaji časti podniku. Poukázal však na to, že práva a povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 309/2009 Z. z. sa viažu na výrobcu elektriny, a nie na zariadenie

na výrobu elektriny. Žalobkyňa sa zmluvou o predaji časti podniku automaticky nestala výrobcom elektriny, preto jej nemôže byť pripisované nesplnenie povinnosti zo strany

jej právneho predchodcu. Keďže žalobkyňa nevznikla povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., má právo na podporu a sankčný mechanizmus sa nepoužije,

a povinnosť nevznikla žalobkyňa ani preto, že zariadenie výrobcu elektriny nebolo uvedené do prevádzky po 15. auguste 2014 (druhá hypotéza právnej normy ustanovenia § 4

ods. 2 písm. c)). Námietku žalovanej 1/, že nárok na podporu nesplnením povinnosti právnym predchodcom žalobkyne zanikol a nemohol byť účinne prevedený zmluvou o predaji časti podniku, súd prvej inštancie označil za bezvýznamnú, nakoľko práva a povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 309/2009 Z. z. sa viažu na výrobcu elektriny, ktorým sa žalobkyňa stala

až 2. septembra 2014, a teda 15. augusta 2014 ešte nedisponovala takým postavením.

2. O odvolaní žalovaných podanom proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. augusta 2022

č. k. 3Cob/55/2021-588 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) tak, že prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a druhým a tretím výrokom rozhodol, že žalobkyňa má nárok

na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, a to samostatne voči žalovanej 1/ a žalovanej 2/. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie

a skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia (odsek 18. a 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku). V odôvodnení poukázal na to, že výrobcom elektriny (resp. aj výrobcom elektriny s právom na podporu)

môže byť len ten, kto má oprávnenie na podnikanie v elektroenergetike, pričom povinnosti uvedené v § 4 ods. 2 zákona č. 309/2009 Z. z. má splniť výrobca elektriny s právom na podporu, keď zároveň jeho

zariadenie na výrobu elektriny spĺňa podmienky podpory podľa § 3 zákona č. 309/2009 Z. z. Sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. má postihnúť výrobcu elektriny, ktorý si povinnosti podľa §

4 ods. 2 zákona č. 309/2009 Z. z. nespĺnil. Nakoľko žalobkyňa nebola výrobcom elektriny, t. j. nedisponovala oprávnením

na podnikanie v oblasti elektroenergetiky, nemohla do 15. augusta 2014 splniť povinnosť uvedenú v § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. (správne malo byť § 4 ods. 2, pozn.), z ktorého dôvodu sa na ňu táto povinnosť nevzťahovala. Zariadenie nebolo uvedené do prevádzky

po 15. auguste 2014, a preto žalobkyni nevznikla povinnosť ani podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. (druhá hypotéza príslušnej právnej normy) informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa ods. 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky. K tvrdeniam žalovaných, že k 2. septembru 2014 disponoval právny predchodca žalobkyne z dôvodu vlastnej pasivity len abstraktným právom na podporu bez nároku na jej reálne nadobudnutie počas kalendárneho roka 2015 a v takom stave nadobudla právo žalobkyňa, odvolací súd uviedol, že v dôsledku uzavretia zmluvy o predaji podniku došlo k zmene nositeľa práv patriacich podniku a všetkých záväzkov s podnikom súvisiacich, pričom ide o práva a záväzky súkromnoprávnej povahy, ktorými

sú podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyjadrenému v náleze PL. ÚS 50/2015 aj vzťahy medzi výrobcami elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a prevádzkovateľmi distribučných sústav, regulované v § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z., avšak na žalobkyňu nemohla zmluvou o predaji časti podniku prejsť sankcia viažuca

sa na oprávnenie verejnoprávneho charakteru, keďže § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. vzťahuje na výrobcu elektriny, ktorým žalobkyňa k 15. augustu 2014 nebola.

Taktiež vyslovil záver, že samotná zmluva o predaji časti podniku by bez existencie statusu výrobcu elektriny neumožnila automaticky nastúpiť do všetkých práv jeho právneho predchodcu; žalobkyňa sama musela vstúpiť do vzťahov so žalovanými, a to uzatvorením príslušných zmlúv.

3. Súd prvej inštancie uznesením z 19. októbra 2020 č. k. 26Cb/68/2017-484

(ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“) rozhodol tak, že prvým a druhým výrokom zaviazal žalované, každú samostatne, zaplatiť súdny poplatok za žalobu v sume 26 492,40 eura. Rozhodol tak v súlade s § 2 ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

č. 71/1992 Zb.“) na podklade toho, že žalobkyňa bola oslobodená od zaplatenia súdneho poplatku v rozsahu 90 % a súd jej žalobe vyhovel.

4. O odvolaní žalovaných podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie rozhodol

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 25. augusta 2022

č. k. 3Cob/56/2021-585 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) tak, že prvým výrokom uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a druhým a tretím výrokom rozhodol, že žalobkyňa má nárok

na náhradu trov odvolacieho konania, a to samostatne vo vzťahu žalobkyňa a žalovaná 1/ a samostatne vo vzťahu žalobkyňa a žalovaná 2/.

5. Proti napadnutému rozsudku a napadnutému uzneseniu v ich celom rozsahu a v zákonom stanovenej lehote podali žalované spoločné dovolanie, ktorým sa domáhajú

ich zrušenia, ako aj zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie a uznesenia súdu prvej inštancie, vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznania im náhrady trov dovolacieho konania v rozsahu 100 % alebo zmeny napadnutého rozsudku a napadnutého uznesenia tak,

že dovolací súd žalobu zamietne a prizná žalovaným náhradu trov prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalované založili prípustnosť dovolania na ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. b) a § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

6. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie odôvodnili nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku vykazujúceho znaky svojvôle a arbitrárnosti, z ktorého nie sú zrejmé úvahy odvolacieho súdu, ako dospel k vyjadreným záverom. V spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie považovali odôvodnenie v mnohých častiach nejasné, nedostatočné, vnútorne rozporné a vykazujúce znaky arbitrárnosti, nakoľko nedáva odpovede na všetky relevantné čiastkové otázky nastolené žalovanými.

Súdy nižšieho stupňa sa dostatočne a vyčerpávajúcym spôsobom nevysporiadali so spornými bodmi medzi stranami a námietkami uplatnenými žalovanými v konaní, ktorých zodpovedanie bolo rozhodujúce pre správne právne posúdenie predmetu sporu. Pre žalované je napadnutý rozsudok nezrozumiteľný, jeho závery sú nepochopiteľné a vo viacerých prípadoch právne nesúladné a odporujúce dotknutej právnej úprave a jej účelu. Závery súdu podľa žalovaných odporujú súkromnoprávnej povahe strán, ich

vzťahu, práva na podporu a sankcie a tiež účelu

§ 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. ako aj dikcii § 477

ods. 1 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

(ďalej len „ObZ“) a § 529 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“).

7. Okrem uvedených všeobecných tvrdení žalované konkrétne namietali, že súdy nižšieho stupňa dospeli k arbitrárnemu záveru, že zmenou vlastníka, resp. prevádzkovateľa výrobného zariadenia, sa možno vyhnúť povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. a aplikácii sankcie v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z., a to na podklade formalistického a arbitrárneho výkladu predmetných ustanovení, keďže sa napriek odvolacím námietkam nezaoberali ich zmyslom a účelom, ako ani zmyslom a účelom zákona č. 309/2009 Z. z. Vytvorili tak zvýhodnenú skupinu subjektov nadobúdajúcich do svojho vlastníctva alebo prevádzky výrobné zariadenie uvedené do prevádzky pred 15. augustom, ktorí však povolenie na podnikanie v energetike, a teda postavenie výrobcu nadobudli až po danom dátume príslušného kalendárneho roka, na ktorých sa povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. ako ani sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. nevzťahujú.

Súdy nižšieho stupňa neidentifikovali dôvod pre toto zvýhodnenie voči ostatným subjektom, ktorí buď nadobudli oprávnenie a ich zariadenie bolo uvedené do prevádzky

pred 15. augustom príslušného kalendárneho roka alebo po tomto dátume. V tejto súvislosti tiež namietali, že pri interpretácii príslušných ustanovení sa súdy nezaoberali dôvodovou správou k novele zákona č. 309/2009 Z. z. účinnou od 1. januára 2014 ako ani názormi vyslovenými

v náleze ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 50/2015.

8. Ďalej tvrdili, že súdy vlastne vylúčili prevoditeľnosť pohľadávok vzniknutých titulom práva na podporu v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z., ako aj možnosť uplatnenia námietok v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. vo vzťahu k takým pohľadávkam, a to v rozpore so súkromnoprávnou povahou práva na podporu a v rozpore

s § 477 ods. 1 ObZ (chybne uviedli zákon o OZE, pozn.) v spojení s § 529 ods. 1 OZ. Súkromnoprávna povaha strán, ich vzťahu, práva na podporu a sankcie sú právnymi otázkami, ktorých posúdenie bolo podľa názoru žalovaných rozhodujúce pre vyhodnotenie, či právo

na podporu je spôsobilým predmetom prechodu v zmysle § 477 ods. 1 a nasl. ObZ v spojení

s § 524 až 530 OZ a či zostáva zachovaná jeho identita v prípade predaja časti podniku.

Týmto sa však súdy napriek námietkam žalovaných nezaoberali, keď nerozlišovali medzi rozdielnym režimom prechodu práv a záväzkov verejnoprávnej povahy a súkromnoprávnej povahy. Súdy nevysvetlili, akým spôsobom interpretovali a aplikovali § 477 ods. 1 a nasl. ObZ a § 529 ods. 1 OZ na predmet sporu, resp. prečo ich aplikáciu vylúčili.

9. Žalované poukázali tiež na rozporné tvrdenia, keď odvolací súd na jednej strane v podstate vylúčil prevod práva podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. z právneho predchodcu žalobkyne na žalobkyňu, na strane druhej sa však stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že je žalobkyňa právnou nástupníčkou prevádzkovateľa výrobného zariadenia vo všetkých právach a povinnostiach týkajúcich sa výroby elektrickej energie zariadeniami na výrobu elektrickej energie nadobudnutými na základe zmluvy o predaji časti podniku (odsek 55. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z napadnutého rozhodnutia nie je zjavné, prečo ak súd na jednom mieste konštatuje, že všetky práva a povinnosti prešli

na žalobkyňu, na inom mieste zas uvádza, že sa tak nemohlo stať z dôvodu, že na žalobkyňu neprešlo verejnoprávne oprávnenie výrobcu elektriny.

10. V časti týkajúcej sa prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP žalované uviedli

tri právne otázky, od vyriešenia ktorých mal závisieť napadnutý rozsudok, pričom tento spočíva na nesprávnom právnom posúdení týchto otázok. Prvú právnu otázku vymedzili nasledovne:

Či ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona o OZE a § 4 ods. 3 zákona o OZE je možné interpretovať tak, že toto sa nevzťahuje na subjekt, ktorý k 15.08.2014 síce nedisponoval postavením výrobcu elektriny, avšak toto postavenie nadobudol tesne po uplynutí uvedeného termínu, a teda k 15.08.2014 vedel a musel vedieť, že v ďalšom kalendárnom roku, na ktorý

sa povinnosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o OZE plní a na ktorý sa sankcia v zmysle

§ 4 ods. 3 zákona o OZE vzťahuje, bude práve on subjektom oprávneným poberať podporu

v zmysle zákona o OZE (za situácie keď výrobné zariadenie, na ktoré sa vzťahuje podpora

v zmysle zákona o OZE bolo uvedené do prevádzky pred 15.08.2014)? Názor odvolacieho súdu, že na žalobkyňu sa nevzťahovala povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. z dôvodu absencie povolenia na podnikanie v elektroenergetike k 15. augustu 2015, t. j. nemala postavenie výrobcu elektriny, považujú za nesprávny, formalistický, odporujúci účelu zákona č. 309/2009 Z. z. a jeho ustanoveniam, § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods.3 a bezdôvodne zvýhodňujúci určitú skupinu subjektov, ktorí do vlastníctva nadobúdajú výrobné zariadenie uvedené do prevádzky pred 15. augustom a povolenie na podnikanie v energetike, a teda postavenie výrobcu v zmysle § 3 písm. b) ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. nadobudli

až po danom dátume príslušného kalendárneho roka, a to tak, že sa na nich povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., ako ani sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. nevzťahuje. Odôvodnili to účelom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., ktoré nevyžaduje, aby subjekt, ktorý prevádzkuje alebo bude prevádzkovať výrobné zariadenie, disponoval oprávnením už v čase plnenia povinnosti.

Žalované považujú za rozhodujúce, že výrobné zariadenie subjektu bolo uvedené do prevádzky pred 15. augustom a že subjekt bude nasledujúci kalendárny rok disponovať povolením

na podnikanie v elektroenergetike a bude poberať podporu a čerpať výhody s tým spojené. Popri tom zároveň uvádzajú, že nie je rozhodujúce, v ktorom momente nadobudne subjekt oprávnenie na podnikanie, ale je rozhodujúci moment uvedenia zariadenia do prevádzky.

K nesprávnemu právnemu posúdeniu tak zo strany odvolacieho súdu došlo pri interpretácii a aplikácii právnej normy podľa § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona

č. 309/2009 Z. z. Aplikácia právneho názoru odvolacieho súdu umožňuje podľa žalovaných vyhnúť sa plneniu povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. alebo aplikácii sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z., a to uvedením zariadenia do prevádzky

pred 15. augustom a získaním povolenia po tomto dátume alebo ak už výrobca s takým zariadením nespĺnil povinnosť, tak predajom časti podniku (resp. prevodom prevádzky zariadenia) na subjekt, ktorý získa oprávnenie na podnikanie po 15. auguste, čo je v rozpore s vôľou a účelom sledovaným zákonodarcom. Podľa názoru žalovaných bolo cieľom a účelom zákona č. 309/2009 Z. z. a dotknutých ustanovení, aby sa povinnosti, ako aj negatívne dopady pre prípad ich nesplnenia (sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z.) vzťahovali

na subjekty, ktoré sú alebo v nasledujúcom kalendárnom roku (v tomto prípade 2015) budú poberateľmi podpory podľa § 3 ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z., a teda aby tieto boli povinné plniť povinnosti spojené s podporou. Tomuto účelu odporuje, ak sa subjekt realizujúci kroky k nadobudnutiu oprávnenia a pripravujúci zázemie pre výkon podnikateľskej činnosti v elektroenergetike, ako aj čerpanie výhod vo forme podpory vyrobenej elektriny, ktoré následne aj čerpá, oslobodzuje od plnenia povinností, vrátane povinnosti podľa § 4 ods. 2

písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., a od následkov spojených s ich nesplnením v zmysle § 4

ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z., a to len preto, že v termíne, ku ktorému sa povinnosť má plniť, ešte nemá povolenie. Zo súdmi nižšieho stupňa zisteného skutkového stavu žalované vyvodili, že žalobkyňa k 15. augustu 2014 disponovala všetkými informáciami, ktoré mali byť obsahom povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. a že už pred daným dátumom vystupovala ako regulovaný subjekt (výrobca) a aktívne vykonávala kroky smerujúce k výkonu podnikateľskej činnosti v podobe výroby a dodávky elektriny v dotknutom výrobnom zariadení. Teda žalobkyňa pred 15. augustom 2014 vedela, že od 2. septembra 2014, a teda

aj v roku 2015, si bude uplatňovať nárok na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona

č. 309/2009 Z. z.; na trh vstupovala so záujmom presadenia a získania podpory, a teda musela vedieť, že na nadobudnutie podpory musí splniť všetky povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona

č. 309/2009 Z. z. Uvedené tvrdenia žalované vyvodili : 1) z okamihu platnosti a účinnosti zmluvy o predaji časti podniku (24. apríl 2014) a účinnosti danej zmluvy v rozsahu prevodu vlastníckeho práva k výrobnému zariadeniu (2. september 2014); 2) zo skutočností,

že žalobkyňa musela žiadosť o vydanie povolenia na podnikanie v elektroenergetike podať Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) pred 15. augustom 2014;

3) z okolností, aké informácie sa uvádzajú v takej žiadosti, ktoré sa následne premietli do rozhodnutia o povolení na podnikanie vydané žalobkyňu; 4) z doručenia návrhu ceny

zo strany žalobkyne na ÚRSO pred 15. augustom 2014 a 5) z toho, aké údaje sú súčasťou návrhu na

začatie cenového konania, ktoré sa premietli aj do odôvodnenia cenového rozhodnutia ÚRSO. Žalované taktiež poukázali na to, že zodpovedným zástupcom pre predmet činnosti elektroenergetika bol v čase uzatvárania zmluvy o predaji časti podniku, aj v čase

jej plnej účinnosti ten istý subjekt v prípade žalobkyne, ako aj jej právneho predchodcu, ktorý zabezpečoval prevádzku dotknutého výrobného zariadenia a disponoval všetkými informáciami súvisiacimi so zariadením. Ďalej na to, že osoba vystupujúca v čase podpisu a nadobudnutia platnosti zmluvy o predaji časti podniku ako predseda predstavenstva a akcionár právneho predchodcu žalobkyne a zároveň aj ako člen predstavenstva žalobkyne musela mať vedomosť o všetkých informáciách súvisiacich s dotknutým výrobným zariadením. Vzhľadom na vedomosť žalobkyne o uplatňovaní si nároku v roku 2015 a vedomosť o informáciách, ktoré by mali byť obsahom povinnosti, podľa žalovaných

nie je právny dôvod, prečo by mala žalobkyňa oslobodená od plnenia povinnosti podľa § 4

ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., ako aj od sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona

č. 309/2009 Z. z. Z názoru odvolacieho súdu vyplýva, že ak by sa žalobkyňa a jej právny predchodca dohodli na dátume, ktorý predchádza 15. augustu 2014 namiesto dátumu

2. september 2014, žalobkyňa by bola povinným subjektom a v dôsledku nesplnenia povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. by jej s prihliadnutím na § 4 ods. 3 zákona č. 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. nebol priznaný nárok na podporu elektriny a jej žaloba

by bola zamietnutá.

11. Druhú právnu otázku vymedzili žalované nasledovne: Či v prípade predaja podniku, ktorého súčasťou je aj výrobné zariadenie, počas doby trvania práva na podporu v zmysle

§ 3 ods. 6 zákona o OZE, t.j. počas doby 15 rokov od času uvedenia výrobného zariadenia

do prevádzky, je právo na podporu v zmysle § 3 zákona o OZE súčasťou zákonnej sukcesie v zmysle § 477 ods. 1 Obchodného zákonníka, t.j. či zostáva zachovaná identita práva

na podporu elektriny vyrobenej vo výrobnom zariadení tvoriacom súčasť prevádzaného podniku? S poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 50/2015 žalované uviedli,

že právo na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. predstavuje majetkovú hodnotu tvoriacu súčasť prevádzanej časti podniku. Súdy nižšieho stupňa dospeli k nesprávnemu záveru, že právo na podporu nie je predmetom zákonnej sukcesie v zmysle

§ 477 ods. 1 ObZ, keď uviedli, že na žalobkyňu neprešli žiadne práva, iné majetkové hodnoty a ani povinnosti súkromnoprávnej povahy súvisiace s nadobudnutím časti podniku s výrobným zariadením žalobkyňou od jej právneho predchodcu. Súdy k tomuto záveru dospeli v dôsledku nedôsledného odlišovania práv a povinností verejnoprávneho a súkromnoprávneho charakteru. Tieto závery považujú žalované za nesprávne a nesúladne s judikovanou súkromnoprávnou povahou práva na podporu a tiež s § 477 ods. 1 a 2 ObZ a popierajúce súkromnoprávnu povahu strán sporu a ich vzťahu. Majú preto za to, že k nesprávnemu právnemu posúdeniu došlo

pri interpretácii a aplikácii § 477 ods. 1 ObZ vo vzťahu k právu na podporu elektriny vyrobenej v zariadení žalobkyne podľa § 3 ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. Namietaný záver vyvodili

zo záveru odvolacieho súdu obsiahnutého v odseku 24.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorého nemohla na žalobkyňu prejsť sankcia viažuca sa na oprávnenie verejnoprávneho charakteru. Odôvodňujú tak, že sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. sa viaže

na právo na podporu, a teda ide o previazanosť tohto práva s oprávnením verejnoprávneho charakteru. Žalované sa domnievajú, že odvolací súd zrejmeospel k záveru o nemožnosti prechodu celého práva na podporu, teda že právo žalobkyne nie je identické s právom

jej právneho predchodcu, čím odvolací súd vo svojej podstate nesprávne vyvodil nemožnosť prechodu práv a povinností súkromnoprávnej povahy z nemožnosti prechodu práv a povinností verejnoprávnej povahy. Podľa názoru žalovaných z právneho predchodcu prešlo na žalobkyňu právo na podporu, ako aj s ním súvisiace zmluvné a zákonné práva a povinnosti voči iným subjektom vzťahujúce k prevádzke časti podniku. Súvislosť týchto práv a povinností s prevádzkou súdy nižšieho stupňa nepopreli a ani nedospeli k opačnému záveru.

Citujúc časť odseku 24.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že ani samotná zmluva o predaji časti podniku neumožnila žalobkyňi nastúpiť do všetkých práv jej právneho predchodcu, žalované usudzujú, že odvolací súd vylúčil postupiteľnosť pohľadávky, práva na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z., na iný subjekt. Žalované majú za to, že použitie pojmu výrobca elektriny v

texte zákona č. 309/2009 Z. z. nespôsobuje nepostupiteľnosť práva na podporu, a nie je na to daný ani žiaden dôvod definovaný v § 525 OZ, pričom takýto nebol ani súdom pomenovaný. Preto podľa nich možno právo na podporu postúpiť.

Právo na podporu má súkromnoprávnú povahu, preto sú jednotlivé formy tohto práva spôsobilým predmetom prevodu v rámci zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti a podľa

§ 477 ods. 1 a 2 ObZ prechádzajú z predávajúceho na kupujúceho spolu s prevádzanou časťou podniku, s ktorou súvisia, a to bez ohľadu na to, že oprávnenie na podnikanie v elektroenergetike je oprávnením verejnoprávného charakteru, ktoré podnikateľský subjekt oprávňuje k realizácii konkrétnej podnikateľskej činnosti. Tie práva, na realizáciu ktorých

je nevyhnutné disponovať oprávnením na podnikanie, môže nadobúdateľ realizovať a uplatňovať nároky z nich vyplývajúce, až momentom získania oprávnenia.

Zdôraznili, že je potrebné rozlišovať stav mať právo a stav realizovať právo, ako to je napr. v prípade dedenia práva zodpovedajúceho živnosti poručiteľa.

V dôsledku zákonného prechodu práv a povinností súvisiacich s prevádzanou časťou podniku sa žalobkyňa stala novým veriteľom žalovaných vo vzťahu k právu na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. Toto nadobudla od jej právneho predchodcu.

Stav a obsah práva ostal nezmenený, teda jedná sa o jedno a to isté právo na podporu s ohraničenou dobou trvania od januára 2009 do 30. januára 2024. Žalované považujú

za nesprávne a arbitrárne konštatovanie odvolacieho súdu, že žalobkyňa musela vstúpiť do súkromnoprávných vzťahov so žalovanými uzatvorením príslušných zmlúv.

Podľa žalovaných sa žalobkyňa stala ex lege novým zmluvným a obchodným partnerom žalovaných namiesto právneho predchodcu, keď vstúpila do všetkých zmluvných vzťahov právneho predchodcu so žalovanými týkajúcich sa prevádzanej časti podniku.

Následné usporiadanie zmluvných vzťahov novými zmluvami nevylučuje zákonnú sukcesiu podľa § 477 ods. 1 ObZ a následky s ňou spojené.

12. Poslednú tretiu právnu otázku vymedzili žalované nasledovne: Či predaj podniku

resp. predaj časti podniku „Výroba“, ktorého súčasťou je aj výrobné zariadenie na výrobu elektriny môže mať za následok zhoršenie postavenia prevádzkovateľa distribučnej sústavy ako dlžníka a zánik námietky dlžníka v zmysle § 4 ods. 3 zákona o OZE proti pohľadávke

vo forme práva na podporu elektriny v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona o OZE vyrobenej v dotknutom výrobnom zariadení v nasledujúcom kalendárnom roku? Žalované majú za to,

že sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. predstavuje námietku prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ktorú je oprávnený vzniesť voči subjektu uplatňujúcemu si nárok

na podporu elektriny vyrobenej v zariadení, vo vzťahu ktorému nebola splnená povinnosť podľa § 4 ods. 2 zákona č. 309/2009 Z. z. Jej uplatnenie má za následok nevymožiteľnosť nároku. Následkom nesplnenia povinnosti je dočasná strata nároku na podporu podľa § 3

ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. v nasledujúcom kalendárnom roku.

Vzhľadom na záver súdov o nesplnení povinnosti žiadnym subjektom majú za to,

že ak by nedošlo k prevodu časti podniku, teda k zmene v osobe veriteľa žalovanej pohľadávky, tak by mali možnosť účinne uplatniť námietku voči právnenému predchodcovi žalobkyne,

čo by malo za následok nepriznanie nároku na podporu a zamietnutie žaloby právneho predchodcu.

Žalované uvádzajú, že dlžníkovi zostávajú aj po zmene veriteľa zachované všetky námietky, ktoré by mohol v súvislosti s uplatňovaním, resp. vymáhaním pohľadávky uplatniť v dobe jej postúpenia. Ide o námietky, ktoré mal dlžník pôvodne voči postupcovi.

Je to dôsledok tej právnej skutočnosti, že postúpením sa obsah pohľadávky nemení, nedochádza k zmene identity záväzkového vzťahu. V tomto prípade však došlo k predaju časti podniku,

čím došlo k zmene v osobe veriteľa a z ktorého dôvodu súdy nižšieho stupňa nesprávne konštatovali záver o nemožnosti žalovaných uplatniť námietku voči žalobkyňi s odôvodnením, že žalobkyňa nemôže znášať následky nesplnenia povinností zo strany jej právneho predchodcu. To zaväzuje žalované na úhradu podpory za elektrinu vyrobenú v roku 2015

vo výrobnom zariadení, vo vzťahu ku ktorému nebola splnená povinnosť podľa § 4 ods. 2

písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., teda následky nesplnenia povinnosti znášajú žalované. Zároveň to spôsobuje zhoršenie pozície žalovaných vo vzťahu k pohľadávke vzniknutej titulom práva na podporu.

Žalované v dôsledku zmeny v osobe veriteľa nemôžu vzniesť svoje zákonom priznané námietky voči

pohľadávke v podobe práva na podporu elektriny.

Následne žalované konštatujú, že závery súdov nižšieho stupňa sú nesprávne a v rozpore s § 529 ods. 1 OZ v spojení s § 477 ods. 2 ObZ a nimi sledovanou zásadou ochrany právneho postavenia a právnej istoty dlžníka. Majú za to, že výklad aplikovaný odvolacím súdom je v rozpore so zásadou nemožnosti zhoršenia postavenia dlžníka v prípade zmeny v osobe veriteľa pohľadávky premietnutej do § 529 ods. 1 OZ, ako aj v rozpore s účelom povinnosti stanovenej zákonom č. 309/2009 Z. z. a naň nadväzujúcou sankciou, úmyslom zákonodarcu, zmyslom a účelom celej dotknutej právnej normy, celého zákona č. 309/2009 Z. z.,

ako aj rozhodnutiami najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)

sp. zn. 4Cdo/105/2000, 2Cdo/125/2018, 2Cdo/36/2003 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo/4428/2009. Zo strany odvolacieho súdu tak došlo

k nesprávnemu právnemu posúdeniu pri interpretácii a aplikácii § 4 ods. 2 písm. c) zákona

č. 309/2009 Z. z. v spojení s § 4 ods. 3 zákona 309/2009 Z. z. Na inom mieste v rámci tejto právnej otázky žalované uvádzajú, že odvolací súd napriek nesplneniu povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. dospel k nesprávnemu záveru, že zmluvou o predaji časti podniku neprešla na žalobkyňu sankcia za nesplnenie povinnosti. Taktiež citujú časť odseku 24.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorého nemohla na žalobkyňu prejsť sankcia viažuca sa na oprávnenie verejnoprávneho charakteru. Z tohto vyvodili, že odvolací súd vychádzal zo zásad o nepostupiteľnosti práv a povinností verejnoprávneho charakteru, pričom tieto nesprávne aplikoval na súkromnoprávny vzťah medzi stranami sporu.

Ďalej argumentujú, že sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. je sankciou súkromnoprávnej povahy, ktorú možno uplatniť formou námietky voči pohľadávke.

Právny názor súdov nižšieho stupňa, že žalobkyňa nemôže znášať následky porušenia zákonných povinností jej právneho predchodcu, žalované považujú vzhľadom na druh a povahu sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. za rozporný so zmyslom a účelom samotnej sankcie. Táto postihuje nárok na podporu v období nasledujúceho roka, t. j. v tomto prípade roka 2015. Efektívna a v súlade so zákonným účelom tak môže byť, ak bude uplatniteľná práve voči tým subjektom, ktoré sú v rozhodnom období nasledujúceho kalendárneho roka výrobcami elektriny a z takejto činnosti práve v rozhodujúcom období dosahujú zisk, vrátane čerpania finančných prostriedkov titulom nároku na uplatnenie podpory. Nie je ňou možné postihnúť subjekt, ktorý v rozhodnom období nevykonáva podnikateľskú činnosť na trhu s elektrinou, neprevádzkuje zariadenie a elektrinu v ňom nevyrába. Nárok na finančné plnenie titulom podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. v rozhodnom období nevzniká subjektu nevyrábajúcemu elektrinu v rozhodnom období, preto sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. voči takému subjektu by bola právne bezvýznamná a bez reálnych následkov. Výklad odvolacieho súdu vylučujúci možnosť uplatniť námietku vo forme sankcie

podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. voči nadobúdateľovi podniku umožňuje subjektom, ktorí nesplnili povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. vyhnúť sa sankcii predajom časti podniku. Ide podľa žalovaných o výklad iracionálny a nesledujúci vôľu zákonodarcu a ním sledovaný účel.

13. K dovolaniu žalovaných sa v lehote vyjadrila žalobkyňa. Má za to, že zo strany žalovaných nebol v súvislosti s označenými právnymi otázkami vymedzený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP tak, aby to preukazovalo prípustnosť dovolania

podľa uvedeného ustanovenia v spojení s § 432 CSP. Právne otázky podľa žalobkyne neboli nastolené jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo vyvodzuje z absencie špecifikácie časovej účinnosti nimi citovaných ustanovení zákona č. 309/2009 Z. z., a na vyriešení daných otázok nespočíval napadnutý rozsudok. Navyše ide podľa nej o otázky skutkové,

resp. o kombináciu skutkových a právnych otázok, čo odvodzuje z uvedenia konkrétnych skutkových zistení v sformulovaných otázkach. V každom prípade žalované v dovolaní

len polemizujú s právnymi závermi odvolacieho súdu a spochybňujú správnosť napadnutého rozsudku. Námietky žalovaných ohľadom obchádzania zákona považuje žalobkyňa

za bezpredmetné a absurdné, čo vyplýva aj z vypustenia povinnosti podľa § 4 ods. 2

písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. a sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z.,

a to zákonom č. 309/2018 Z. z. Z uvedených dôvodov je podľa žalobkyne neprípustné.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa navyše uvádza,

že v konaní a rozhodovaní súdov nedošlo k akejkoľvek vade konania, ktorá by zakladala uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu; žalovaným nebolo v konaniach pred súdmi nižšieho stupňa upreté právo, čo by v konečnom dôsledku mohlo byť považované za porušenie práva

na spravodlivý proces. Žalované nie sú spokojné s napadnutým rozsudkom výlučne z dôvodu, že odvolací súd sa nestotožnil s ich právnymi názormi a predstavami. Žalobkyňa tvrdí, že súdy nižšieho stupňa vo svojich rozhodnutiach vysvetlili ich podstatné dôvody, citovali príslušné ustanovenia právnych predpisov, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery a tiež vysvetlili právne úvahy, ktorými sa riadili.

14. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podali včas (§ 427 CSP) strany sporu, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpené advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaných je prípustný a dôvodný a napadnutý rozsudok a ďalšie od neho závislé rozhodnutia treba zrušiť [§ 449 ods. 1 CSP a § 439 písm. a) CSP] a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

15. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

17. Rozsudkom súdu prvej inštancie bolo rozhodnuté o samotnej žalobe, a teda o materii konania, t. j. o veci samej. Napadnutý rozsudok bol vydaný na podklade odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa žalobou uplatneného nároku.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, a teda posudzoval správnosť rozhodnutia vydaného o otázke, vyriešenie ktorej sa daným rozhodnutím meritórne končilo.

Preto najvyšší súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je rozhodnutím vo veci samej v intenciách prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP.

18. Takýmto postupom najvyšší súd preskúma prípustnosť dovolania ešte predtým, ako pristúpi k skúmaniu ďalšej podmienky prípustnosti, a to či v konaní došlo k niektorej z väd uvedených v § 420 písm. f) CSP (ktoré žalované ako dovolací dôvod uplatňujú).

Túto možno vyvodiť len zo samotného dovolania, a to konkrétne z dovolacieho dôvodu vymedzeného v dovolaní spôsobom predpokladaným v § 431 CSP.

19. V časti, ktorú žalované systematicky diferencovali pod dôvod prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietali aj voči právnym záverom súdov nižšieho stupňa.

Nesprávnosť právnych záverov môže byť sama o sebe porušením práva na spravodlivý proces, nie však takou nesprávnosťou súdneho rozhodnutia, ku ktorej došlo procesným postupom súdu znemožňujúcim realizáciu procesných práv strany. Rovnaké alebo obdobné námietky žalované uplatnili aj v časti, v ktorej namietali dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Právne závery prijaté súdmi nižšieho stupňa, resp. právne závery, ktoré možno vyvodiť z argumentácie použitej v odôvodnení súdneho rozhodnutia, ktoré žalované aj uvádzajú, majú súvis s požiadavkou náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Aj (teda nielen) poukazom na ne totiž možno namietat' napr. vnútornú rozpornosť odôvodnenia, absenciu vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie alebo opomenutie rozhodujúcej skutočnosti, ktorá

v posudzovanej veci vyšla najavo. Preto aj v týchto intenciách bude najvyšší súd na dané závery nazerať pri posudzovaní prípustnosti a dôvodnosti dovolania v rozsahu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP.

20. Najvyšší súd má za to, že napadnutý rozsudok nie je odôvodnený tak, aby spĺňal atribút presvedčivosti. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa je právnym nástupcom dovtedajšieho prevádzkovateľa zariadenia, a to vo všetkých právach a povinnostiach týkajúcich sa výroby elektrickej energie zariadeniami na výrobu elektrickej energie nadobudnutými na základe zmluvy o predaji časti podniku, pričom tieto práva a povinnosti sa viažu na výrobcu elektriny, ktorým sa žalobkyňa stala až 2. septembra 2014, teda 15. augusta 2014 ešte

nedisponovala takým postavením, preto nesplnenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. zo strany jej právneho predchodcu jej nemôže byť pripisované, na základe čoho súd prvej inštancie uzavrel, že právo na podporu má. Napriek tomu, že práva a povinnosti mali na žalobkyňu prejsť z právneho predchodcu, ktorý nesplnil svoju povinnosť k 15. augustu 2014, žalobkyňa má právo na podporu bez toho, aby sa uplatnila sankcia za nesplnenie takej povinnosti. Ostalo tak opomenuté posúdenie zásadnej otázky prechodu povinnosti vlastníka zariadenia na výrobu elektriny uvedeného do prevádzky pred 15. augustom 2014, ku ktorému previedol vlastnícke právo po 15. auguste 2014. Alebo inak, otázka možnosti uplatnenia námietky podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. spočívajúcej v tom, že výrobca elektriny, ktorý spĺňa podmienky na získanie podpory podľa § 3 zákona č. 309/2009 Z. z. (ďalej len „výrobca elektriny s právom na podporu“) si nemôže na elektrinu vyrobenú v takom zariadení na výrobu elektriny uplatniť právo na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. na nasledujúci kalendárny rok. Ide o úzko súvisiacu otázku, keďže daná námietka sa týka sankcie za porušenie povinnosti, na ktorú je viazaná. Taktiež je to otázka, či oprávnenie výrobcu elektriny s právom na podporu uplatniť si právo na podporu na nasledujúci kalendárny rok je originálne právo nadobúdateľa zariadenia alebo ho odvodzuje od prevodcu (najvyšší súd pre zovšeobecnenie nepoužíva pojmy kupujúci a predávajúci). Tu je potrebné vychádzať zo stavu vykonaného dokazovania, keď žalobkyňa sa stala až po 15. auguste 2014 vlastníčkou zariadenia na výrobu elektriny, ktoré bolo uvedené do prevádzky pred 15. augustom 2014, pričom jej právny predchodca, dovtedajší prevádzkovateľ zariadenia, (podľa súdu prvej inštancie „svoju“) povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. nesplnil.

21. Žalované v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP všeobecne poukázali na nejasnosť, nedostatočnosť a vnútornú rozpornosť odôvodnenia napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie. Na to nadviazali hodnotením v rovine právneho posúdenia veci, keď poukázali na dôsledky rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, zvýhodňujúce subjekty nadobúdajúce do svojho vlastníctva alebo prevádzky výrobné zariadenie uvedené do prevádzky pred 15. augustom, ktoré však povolenie na podnikanie v energetike, a teda postavenie výrobcu nadobudli až po danom dátume príslušného kalendárneho roka, na ktorých sa povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., ako ani sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. nevzťahujú. Dôvod pre takéto zvýhodnenie súdy nižšieho stupňa podľa žalovaných neidentifikovali. Žalované dospeli k záveru, že argumentácia vyplývajúca z odôvodnenia napadnutého rozsudku umožňuje vyhnúť sa takej povinnosti, ako aj použitiu takej sankcie len zmenou vlastníka.

Vo vzťahu k vnútornej rozpornosti možno identifikovať v dovolaní uvedenie konštatovania súdu o prechode všetkých práv a povinností týkajúce sa výroby elektrickej energie zariadeniami na výrobu elektrickej energie na žalobkyňu v kontraste s konštatovaním súdu, že sa tak nemohlo stať, keďže na žalobkyňu neprešlo verejnoprávne oprávnenie na výrobu elektriny. Súdy však právo na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. priznali. Podľa nich nepochybne právo na podporu podľa § 4 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 309/2009 Z. z. patrí a na druhej strane povinnosť podľa § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. zaťažuje výrobcu elektriny. Najvyšší súd tak zistil rozpor medzi právnymi závermi odvolacieho súdu. Z uvedeného však vyplýva, že aj prostredníctvom poukazu na závery súdov nižšieho stupňa, resp. prostredníctvom uvedenia záverov, ktoré možno vyvodiť z argumentácie použitej v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, žalované hľadajú odpoveď na nastolenú problematiku (m. m. III. ÚS 311/07). Toto sa prejavuje aj v tej časti dovolania, v ktorej žalované uplatňujú dovolací dôvod podľa § 432 CSP, keď neboli schopné identifikovať právne posúdenie veci, na ktorom stojí napadnutý rozsudok, hoci sa o to snažili.

V intenciách už uvedených aspektov, ktoré ostali v odôvodneniach rozhodnutí súdov nižšieho stupňa opomenuté, možno na námietky žalovaných uplatnené v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP nazerať ako na dohady o riešení právnej problematiky.

22. Žalované v dovolaní argumentovali aj súkromnoprávnou povahou strán, ich vzťahu, práva na podporu a sankcie a namietali nevysvetlenie interpretácie a aplikácie § 477 ods. 1 a nasl. ObZ a § 529 ods. 1 OZ, resp. nevysvetlenie vylúčenia ich aplikácie. Hoci na jednej strane má byť žalobkyňa právnym nástupcom vo všetkých právach a povinnostiach (a

má právo na podporu), vo vzťahu k okolnostiam, prečo to tak nie je, však sudy nižšieho stupňa neuviedli text zákonného ustanovenia, resp. naň neodkázali. Neurobili tak ani vo vzťahu k postaveniu výrobcu elektriny. Sudy nižšieho stupňa síce definíciu výrobcu elektriny podľa § 3 písm. b) bod 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov citovali (odsek 23.1 a 23.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku a odsek 41. a 65. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), napriek tomu odvodzovali postavenie žalobkyne ako výrobkyne elektriny výlučne od získania povolenia (oprávnenia) na podnikanie (odsek 23.1 a 23.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku a odsek 41. a 65. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

Za tohto stavu nevyznievajú právne závery odvolacieho súdu presvedčivo a pre nedostatok odôvodnenia nemožno posúdiť ich správnosť. Je zjavné, že absentuje výslovná právna úprava, ktorá by pokrývala predmetnú právnu situáciu, teda nadobudnutie zariadenia na výrobu elektriny uvedeného do prevádzky pred 15. augustom, a to po uplynutí tohto dátumu ako doby stanovenej na splnenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z., ktorá však nebola splnená.

23. Vzhľadom na uvedené okolnosti musí byť z odôvodnenia napadnutého rozsudku

(aj v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie) zjavný myšlienkový postup sudcu pri právnom posudzovaní veci, aby tak súd dostatočným spôsobom vysvetlil svoje právne úvahy [m. m. I. ÚS 33/2012, I. ÚS 403/03 (ČR)], ktoré musia byť racionálne a vychádzajúce z priebehu konania a stavu vykonaného dokazovania (I. ÚS 350/08). Prítom sa musí súd vyrovnávať so všetkými právne a skutkovo relevantnými otázkami súvisiacimi s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 307/2012 a III. ÚS 11/2011, I. ÚS 344/2010, I. ÚS 59/04).

Týmto umožní strane sporu náležite skutkovo aj právne argumentovať proti napadnutému rozsudku v rámci využitia príslušného opravného prostriedku (6Cdo/98/2017).

Odvolací súd však takým spôsobom nepostupoval, čím došlo k porušeniu práv žalovaných na spravodlivý proces, čo je podmienkou prípustnosti, ale aj dôvodnosti dovolania podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd tak konštatuje, že je daný dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 449 ods. 1 CSP.

24. Najvyšší súd zistil dôvodnosť dovolania v rozsahu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP, preto sa už ďalej nezaoberal prípustnosťou a prípadnou dôvodnosťou dovolania v rozsahu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP (1VCdo/1/2018).

Išlo by tak o predčasný a neefektívny dovolací prieskum, keďže zo strany najvyššieho súdu bola zistená vada zmatečnosti týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to práve vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci v rozsahu právnych otázok nastolených žalovanými v dovolaní, ktoré zo strany odvolacieho súdu neboli dostatočne vyriešené,

ktorá vada bránila dovolaciemu súdu sa nimi zaoberať. Je potrebné konštatovať, že vzhľadom na okolnosti týkajúce sa vady zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku nebola žalovaným poskytnutá účinná ochrana tak, aby mohli efektívne uplatniť dovolací dôvod podľa § 432 CSP. V ďalšom konaní bude preto úlohou odvolacieho súdu jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadať sa so všetkými právnymi argumentami a otázkami nastolenými žalovanými počas konania a svoje právne závery náležite, dôsledne a presvedčivo odôvodniť, aby žalované nemuseli hľadať odpoveď v rovine dohadov.

25. Žalované žiadali aj o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vzhľadom na závislosť rozhodnutia o trovách konania

od úspechu strán v spore aj o odklad uznesenia súdu prvej inštancie v spojení s napadnutým uznesením.

Najvyššiemu súdu neboli z dovolania zjavné dôvody hodné osobitného zreteľa,

na podklade ktorých by mohol pristúpiť k odloženiu vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 1 CSP. Preto o tomto návrhu osobitne v priebehu dovolacieho konania nerozhodol, na čo nebol ani povinný (m. m. IV. ÚS 578/2022 a II. ÚS 483/2022).

26. Vzhľadom na vyššie uvedené, najvyšší súd konštatuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalovaných podaného proti napadnutému rozsudku, a to v preskúmvanej časti dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP.

Vzhľadom na povahu zistenej vady ako jediný možný prostriedok nápravy pripadá do úvahy zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 449 ods. 1 CSP. Najvyšší súd zároveň dospel k záveru, že bolo nevyhnutné zrušiť napadnutý rozsudok v jeho celom rozsahu, teda vo výroku o veci samej, ktorým sa

konanie na odvolacom súde skončilo, ale aj vo výrokoch o nároku na náhradu trov konania, keďže tieto sú jednostranne závislé od výroku o veci samej.

Predmetný záver o jednostrannej závislosti platí aj pre rozhodnutia o samotnej výške náhrady trov konania, keďže by v dôsledku zrušenia napadnutého rozsudku stratili svoj podklad

(m. m. 4Obdo/7/2018). Zrušeniu tak podlieha aj uznesenie súdu prvej inštancie

z 8. novembra 2022 č. k. 26Cb/68/2017-765, ktorým boli vyčíslené priznané trovy konania.

27. Čo sa týka napadnutého uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 25. augusta 2022

č. k. 3Cob/56/2021-585, rovnako ide o rozhodnutie závislé od napadnutého rozsudku.

V dôsledku oslobodenia žalobkyne od súdnych poplatkov a vyhovenia jej žalobe, súd prvej inštancie podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis

z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) uznesením z 19.

októbra 2020 č. k. 26Cb/68/2017-484 vyrubil žalovaným súdny poplatok za podanú žalobu. Najvyšší

súd vzhľadom na závislosť napadnutého uznesenia od výsledku konania, a teda v konečnom dôsledku od

rozhodnutia vo veci samej, ktorým je aj napadnutý rozsudok, zrušuje aj napadnuté uznesenie v celom

rozsahu. Odvolací súd podľa výsledku konania opätovne rozhodne aj o odvolaní proti uzneseniu súdu

prvej inštancie, ktorým zaviazal žalované zaplatiť súdny poplatok za žalobu.

28. V ďalšom konaní je v zmysle § 455 CSP odvolací súd viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí.

29. Vzhľadom na to, že najvyšší súd vec vracia na ďalšie konanie odvolaciemu súdu, v zmysle § 453

ods. 3 CSP rozhodne o trovách pôvodného konania a aj o trovách dovolacieho konania príslušný odvolací súd.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.